РЕЗОЛЮЦИЯ (ЕС) 2021/1675 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

от 29 април 2021 година,

съдържаща забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на съвместното предприятие „Горивни клетки и водород 2“ за финансовата 2019 година

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ,

— като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на съвместното предприятие „Горивни клетки и водород 2“ („съвместното предприятие“) за финансовата 2019 година,

— като взе предвид член 100 от и приложение V към своя Правилник за дейността,

— като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0107/2021),

А. като има предвид, че съвместното предприятие „Горивни клетки и водород“ (ГКВ) беше създадено през май 2008 г. като публично-частно партньорство съгласно Регламент (ЕО) № 521/2008 на Съвета ([1]) за период до 31 декември 2017 г. с цел да се увеличат усилията в областта на изследванията и да се ускори внедряването на технологиите на базата на горивни клетки и водород; като има предвид, че Регламент (ЕО) № 521/2008 беше отменен с Регламент (ЕС) № 559/2014 на Съвета ([2]);

Б. като има предвид, че през май 2014 г. съвместното предприятие беше създадено с Регламент (ЕС) № 559/2014, за да замени и наследи ГКВ за срок до 31 декември 2024 г.;

В. като има предвид, че членовете на ГКВ са Европейският съюз, представляван от Комисията, Европейската индустриалната група на съвместното предприятие „Горивни клетки и водород“ и научноизследователската група N.ERGHY;

Г. като има предвид, че членовете на съвместното предприятие са Съюзът, представляван от Комисията, Световната промишлена група за нови енергии AISBL („индустриалната група“), преименувана „Въглеродна Европа“ през 2016 г., и Новата европейска научноизследователска група в областта на горивните клетки и водорода AISBL („научноизследователската група“), преименувана на Научни изследвания „Водородна Европа“ (Hydrogen Europe Research) през 2018 г.;

Д. като има предвид, че максималната вноска на Съюза за първата фаза на дейностите на съвместното предприятие възлиза на 470 000 000 EUR от Седмата рамкова програма; като има предвид, че вноските от другите членове трябва да бъдат поне равни на вноската на Съюза;

Е. като има предвид, че в съвместното предприятие максималната вноска от Съюза се равнява на 665 000 000 EUR (включително бюджетни кредити за ЕАСТ) от „Хоризонт 2020“, а членовете на промишлената и на научноизследователската група следва да внесат средства в общ размер от най-малко 380 000 000 EUR за периода определен от Регламент (ЕС) № 559/2014, включително непарични вноски за проектите на „Хоризонт 2020“, финансирани от съвместното предприятие, непарични вноски за допълнителни дейности (в размер на най-малко 285 000 000 EUR) и парични вноски за административни разходи;

Бюджетно и финансово управление

1. отбелязва, че в доклада на Сметната палата („Палатата“) относно годишните отчети на съвместното предприятие („докладът на Палатата“) се констатира, че годишните отчети за финансовата 2019 година дават вярна представа във всички съществени аспекти за финансовото състояние на съвместното предприятие към 31 декември 2019 г., както и за резултатите от неговата дейност, паричните потоци и промените в нетните активи за приключилата на тази дата финансова година, в съответствие с разпоредбите на неговия финансов регламент и счетоводните правила, приети от отговорния счетоводител на Комисията; отбелязва освен това въз основа на доклада на Палатата, че операциите, свързани с отчетите, са законосъобразни и редовни във всички съществени аспекти;

2. отбелязва, че окончателният наличен бюджет на съвместното предприятие за финансовата 2019 година (който включва неусвоени бюджетни кредити, пренесени от предходни години, целеви приходи и преразпределени бюджетни кредити за следващата година) е включвал бюджетни кредити за поети задължения в размер на 91 730 585 EUR и бюджетни кредити за плащания в размер на 113 855 981 EUR; отбелязва, че като цяло степента на усвояване на бюджетните кредити за поемане на задължения и за плащания за 2019 г. е достигнала съответно 85,9% и 98,4%;

([1]) Регламент (ЕО) № 521/2008 на Съвета от 30 май 2008 г. за създаване на съвместно предприятие „Горивни клетки и водород“ (ОВ L 153, 12.6.2008 г., стр. 1).

([2]) Регламент (ЕС) № 559/2014 на Съвета от 6 май 2014 г. за създаване на съвместно предприятие „Горивни клетки и водород 2“ (ОВ L 169, 7.6.2014 г., стр. 108).

3. отбелязва, че в края на 2019 г. от максималната вноска от 470 000 000 EUR, предвидена в Регламент (ЕО) № 521/2008, Съюзът е внесъл общо 421 606 000 EUR от Седмата рамкова програма, включително 19 107 000 EUR непарични вноски, а членовете от промишлената и научноизследователската група са внесли общо утвърдени ресурси в размер на 447 506 000 EUR, от които 429 600 000 EUR утвърдени непарични вноски в проектите по Седмата рамкова програма; отбелязва, че през 2019 г. съвместното предприятие е извършило плащания в размер на 5 805 092 EUR за Седмата рамкова програма, възлизащи общо на 415 313 265 EUR за целия период 2009—2019 г., и че степента на усвояване на бюджетните кредити за плащания е 95,1% за бюджета, наличен за проекти по Седмата рамкова програма през 2019 г.;

4. отбелязва, че в края на 2019 г. Съюзът е предоставил общо 420 067 000 EUR от „Хоризонт 2020“, а членовете на промишлената и научноизследователската група са предоставили общо утвърдени ресурси в размер на 11 707 000 EUR, от които 5 376 000 EUR утвърдени непарични вноски в проекти на съвместното предприятие по „Хоризонт 2020“, както и общо 667 001 000 EUR непарични вноски за допълнителни дейности;

5. отбелязва въз основа на доклада на Палатата, че ниското равнище на непаричните вноски на членовете от промишления сектор за оперативни дейности се дължи на факта, че съвместното предприятие ги сертифицира към момента на подаване на окончателните декларации за разходи, и следователно заверяването на по-голямата част от непаричните вноски, за които са поети задължения, ще се извърши на по-късен етап от програмата „Хоризонт 2020“, когато се извършва окончателното плащане за проектите и трябва да бъдат представени сертификатите за финансовите отчети;

6. отбелязва, че съществуват различни процедури между отделните съвместни предприятия, които получават финансови вноски от своите частни членове; призовава за хармонизация между съвместните предприятия при изчисляването на непаричните вноски; счита, че общата процедура следва да предвижда прозрачни и ефективни методи за оценка, в резултат на които се определя действителната стойност на вноската; призовава Сметната палата да осигури контрол на одитите, извършвани от независими външни одитори; призовава също така за подходяща правна рамка, която да гарантира, че необходимият размер на финансовото участие ще бъде постигнат до края на програмата; отбелязва, че правната рамка би могла да включва изисквания частните вноски да се изплащат преди или по същото време като съответната вноска на Съюза;

7. отбелязва, че процентът на изпълнение на наличния бюджет за проекти по линия на „Хоризонт 2020“ е 86,3% за поетите задължения и 100% за плащанията; отбелязва освен това, че бюджетните кредити за поемане на задължения не са напълно усвоени, тъй като две теми от поканата от 2019 г. не са възложени;

Резултати от дейността

8. отбелязва, че съвместното предприятие използва специфичните ключови показатели за ефективност (КПЕ) за „Хоризонт 2020“, както и два специфични за съвместното предприятие КПЕ, които измерват дела на средствата, отпуснати за научноизследователски дейности, и наличието на демонстрационни проекти, изпълнявани в държави членки и региони, които се ползват от структурните и инвестиционните фондове на Съюза; отбелязва освен това, че КПЕ (определени през 2014 г.) бяха преразгледани и включени в допълнение към многогодишния работен план, одобрено от управителния съвет през юни 2018 г., тъй като технологиите отбелязаха значителен напредък през последните години и започнаха да се появяват нови приложения;

9. изисква съвместното предприятие да преразгледа комуникационната си стратегия, за да гарантира, че съответните заинтересовани страни са запознати с неговата мисия, дейности и постижения;

10. отбелязва, че стойността на ефекта на ливъридж към 31 декември 2019 г. е била 2,24, като се вземат предвид всички вноски от частни партньори, и 1,51 – като се вземат предвид само членовете на промишлената група „Водородна Европа“ и научноизследователската група (Научни изследвания „Водородна Европа“);

11. отбелязва, че през 2019 г. съвместното предприятие е приключило проекта CertifHy 2, който служи като катализатор за прилагането на общоевропейска схема за гарантиране на произхода на зеления и нисковъглеродния водород в рамките на Съюза и представлява крайъгълен камък към евентуален механизъм за сертифициране на водорода в контекста на Директива (ЕС) 2018/2001 ([3]); отбелязва прегледа и оценката, извършени през 2019 г., на събитията, съдържащи се в Европейската референтна база данни за безопасност на водорода (HIAD.2.0), която съдържа препоръки за бъдещите изследвания в тази област; отбелязва действията, последвали заключенията на доклада „Fuel Cells and Hydrogen for Green Energy in European Cities and Regions“ („Горивни клетки и водород за зелена енергия в европейските градове и региони“), като например стартирането на Европейското партньорство за водородни долини (EH-S3P) в рамките на платформата за интелигентна специализация, подписването на договор за управление на съоръжение за подпомагане на разработването на пилотни проекти и включването в работния план за 2019 г. на тема „Водородна долина“ за мащабен демонстрационен (водещ) проект;

([3]) Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

12. отбелязва, че през 2019 г. са подписани споразумения за отпускане на безвъзмездни средства за два големи демонстрационни проекта (H2Haul и Djewels) от поканата за представяне на предложения от 2018 г.; отбелязва освен това, че за поканата за 2019 г. съвместното предприятие е получило общо 43 допустими предложения по обявените в нея 17 теми и че бенефициерите са от 23 държави членки или асоциирани държави, както и че субекти от четири трети държави участват в седем проекта; отбелязва освен това, че всички 17 споразумения за отпускане на безвъзмездни средства са били подписани през 2019 г.;

13. отбелязва, че към края на 2019 г. общият портфейл от проекти на съвместното предприятие е включвал 155 проекта по Седмата рамкова програма (150 от които са приключени, а 5 все още са в ход) и 109 подписани проекта по „Хоризонт 2020“ (от които 11 са били приключени, а 98 продължават); отбелязва освен това, че през 2019 г. съвместното предприятие е провело покани за представяне на предложения за две проучвания, с един договор, подписан през юли 2019 г., и освен това две покани за представяне на предложения за подкрепа на мисия Иновации и за подпомагане при разработването на проекти за регионите, като и двата са били подписани през годината;

14. отбелязва, че според доклада на Палатата към края на 2019 г. степента на изпълнение на програмата „Хоризонт 2020“ е била 83% по отношение на процедурите за покани за представяне на предложения за възложените на съвместното предприятие дейности;

15. отбелязва, че в края на 2019 г. в съвместното предприятие са работили 27 служители от 10 държави членки и отбелязва със задоволство баланса между половете сред този персонал (51 % мъже и 49 % жени); отбелязва също така, че през 2019 г. делът на жените, участващи в проекти по „Хоризонт 2020“, е бил 27%, че 23,8% от координаторите на проекти са били жени и че 33% от членовете на научния комитет са били жени;

16. призовава Комисията и Сметната палата да прилагат задълбочен метод за проследяване на изпълнението с цел оценка на добавената стойност на съвместното предприятие и включване на социалните последици и отражението върху заетостта, както и въздействието върху пазара; счита, че резултатите от оценката следва да се използват в бъдеще или за преразпределяне на финансирането от Съюза;

17. призовава Комисията да гарантира, че в бъдеще програма за дейността на съвместното предприятие ще бъде съобразена с изискванията и целите, предвидени в правото на Съюза, що се отнася до смекчаването на последиците от изменението на климата и ще следва стратегиите в тази област, разработени от Комисията и от промишления сектор;

18. въпросът за правата върху интелектуалната собственост (ПИС) трябва да бъде разгледан във всички договори, които могат да доведат до желан ефект или резултат от изпълнението; припомня, че ПИС имат за цел да се защитават правата на отделните създатели, но също така и да се предостави подробна информация за начина, по който правата ще се използват в бъдеще; отбелязва, че тъй като дейността се финансира също и с публични средства, резултатите следва да бъдат прозрачни и достъпни за обществеността и да подлежат на специални изисквания; призовава Комисията да предложи правна рамка за правата върху интелектуалната собственост и тяхното прилагане на пазара, която да включва специални изисквания и разпоредби за разпределение на печалбата;

Вътрешен одит

19. отбелязва, че през 2019 г. съвместното предприятие е предоставило отговори на проектодоклада и окончателния доклад относно новия стратегически план за вътрешен одит за периода 2019 – 2021 г., изготвен от екипа на Службата за вътрешен одит (IAS), и че в съгласие със същата, през 2020 г. ще започне нов одит на IAS в съответствие със стратегическия план за вътрешен одит 2019 – 2020 г.; отбелязва освен това, че през 2019 г. от съвместното предприятие са поискани консултации и то е предоставило информация на IAS в контекста на консултирането в рамките на съществуващия процес за обратна връзка относно политиката в областта на научните изследвания и иновациите, извършена от IAS по искане на общия център за изпълнение;

20. отбелязва, че към 31 декември 2019 всички препоръки и планове за действие, произтичащи от предишни одити на IAS са били успешно изпълнени и приключени;

Вътрешен контрол

21. отбелязва въз основа на доклада на Палатата, че съвместното предприятие е въвело процедури за предварителен контрол на базата на финансови и оперативни документални проверки и че то е задължено да прилага новата рамка за вътрешен контрол на Комисията, основана на 17 принципа за вътрешен контрол; отбелязва освен това, че според доклада на Палатата в края на 2019 г. съвместното предприятие вече е било извършило анализ на пропуските, основан на съществуващата система за вътрешен контрол, и е разработило показатели за оценка на ефективността на новите принципи за вътрешен контрол и свързаните с тях характеристики; отбелязва, че след извършената през 2018 г. самооценката на рамката за вътрешен контрол беше изготвен план за действие, а през 2019 г. е извършена вътрешна оценка, за да се гарантира, че планът за действие е бил изпълнен;

22. отбелязва въз основа на доклада на Палатата, че във връзка с междинните и окончателните плащания по Седмата рамкова програма, съвместното предприятие отговаря за последващите одити в помещенията на бенефициерите, докато Общата служба за одит на Комисията отговаря за извършването на последващи одити на декларациите за разходи по проекти по „Хоризонт 2020“; отбелязва също така, че въз основа на резултатите от последващите одити, налични към края на 2019 г., съвместното предприятие е отчело представителен процент грешки в размер на 2,08% и процент остатъчни грешки в размер на 1,08% за проектите си по Седмата рамкова програма, както и представителен процент грешки в размер на 0,94% и процент остатъчни грешки в размер на 0,7% за проектите по „Хоризонт 2020“ (уравнявания и окончателни плащания); отбелязва предложението на Комисията за регламент за „Хоризонт 2020“, в което се заявява, че – по отношение на разходите за научни изследвания в рамките на „Хоризонт 2020“ – постигането на риск от грешки на годишна основа в диапазона от 2 до 5% е реалистична цел (като се вземат предвид разходите за проверки, предложените мерки за опростяване с цел намаляване на сложността на правилата и свързаният с това присъщ риск във връзка с възстановяването на разходите по научноизследователския проект), както и че крайната цел за остатъчно ниво на грешки при приключването на програмите, след отчитане на финансовото въздействие на всички одити, корекции и мерки за възстановяване, е постигането на равнище възможно най-близко до 2%;

23. отбелязва, че през 2019 г. Палатата е извършила одит на произволна извадка от плащания по „Хоризонт 2020“, извършени на равнището на крайните бенефициери, за да потвърди процентите грешки, установени от последвашите одити, като част от контрола по оперативните плащания, и отбелязва, че тези подробни одити не са показали съществени грешки или слабости в контрола при бенефициентите на съвместното предприятие, включени в извадката;

24. отбелязва, че Кодексът за добро административно поведение на съвместното предприятие беше приет от изпълнителния директор през септември 2019 г.; отбелязва, че с решение на управителния съвет от декември 2019 г. съвместното предприятие е приело нови финансови правила, следвайки модела на финансов регламент за публично-частни партньорства; отбелязва освен това, че в края на 2019 г. съвместното предприятие е започнало процедура за приемане на политика за управлението на документи и че по график нейното окончателно приемане е предвидено за началото на 2020 г.;

25. отбелязва, че съвместното предприятие е разполагало с пълна матрица на риска за 2020 г. (включително рискове с по-нисък приоритет), която редовно се оценява и обсъжда от ръководството, като част от текущ процес на оценка на риска, така че да се отразят всички промени във вътрешната и външната среда на организацията, както и че е разгледало състоянието на значителните рискове и плановете за действие, установени през 2018 г.; отбелязва, че съвместното предприятие прилага общата стратегия за борба с измамите в областта на научните изследвания.